

Nieuwsbrief

Stichting Marke Vragender Veen

Redactieadres:
Beumweg 17
7134 NR Vragender

Redactie: Maria Neumann
Email: redactie@vragenderveen.nl
Website: www.vragenderveen.nl

Juli 2023, jaargang 26 nummer 1

Inhoud

- De kraanvogel
- Vriendenexcursie
- GROND
- Lentekriebels
- In memoriam

Foto: Jozef van der Heyden

De Kraanvogel

Door Wim Mulder

De kraanvogel broedt sinds 2001 in het Fochteloërveen en maakte daarmee zijn comeback in Nederland als broedvogel, na eeuwen van afwezigheid.

Dat kraanvogels in het grijze verleden veel in Nederland voorkwamen kun je afleiden uit de plaatsnamen die naar de kraanvogel zijn genoemd. Iedereen in de Achterhoek kent natuurlijk Kranenburg net oostelijk van Vorden. Hetzelfde kennen we oostelijk van Zwolle, Deventer en natuurlijk in Duitsland net oostelijk van Nijmegen. Al deze plaatsen lagen in het verleden bij grote moerasgebieden. We weten dat het middengedeelte van de Achterhoek een groot moeras en veengebied was. Dit duurde tot ongeveer 1200-1300 na Chr. Vanaf die tijd zijn de beken gegraven om het moeras droog te leggen en zijn langzaam maar zeker de kraanvogels verdwenen.

De terugkeer van de kraanvogel als broedvogel is een groot succes voor natuurbeschermers in Nederland. Kraanvogels broeden in uitgestrekte moerasbossen en

hoogvenen. De vestiging in Nederland valt samen met een sterke groei van de Duitse broedpopulatie, die zich bovendien in westelijke richting uitbreidt. Die populatiegroei heeft zich over grote delen van Noord- en Oost-Europa afgespeeld. In onze omgeving vinden we ze dus in het Vragenderveen en het Wooldse Veer. In 2022 zagen we in Nederland 46 broedparen waar 26 jongen van groot werden. In het Vragenderveen 3 broedparen met 5 jongen. Dit is het normale broedsucces van de vogel. Ongeveer de helft van de jongen wordt volwassen.

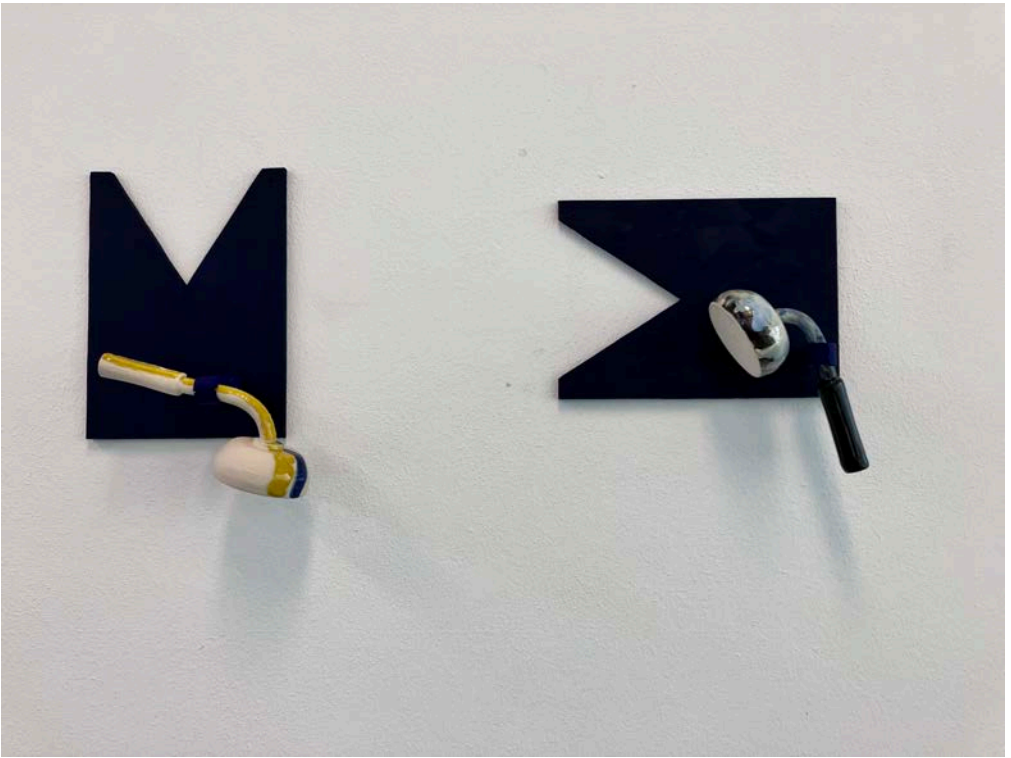
De kraanvogel is een omnivoor d.w.z. hij eet voornamelijk plantaardig materiaal (oogstresten, eikels), maar soms ook, vooral in het broedseizoen, insecten (vliegen, kevers, rupsen bijv.) of kleine zoogdieren. Hij foerageert door rustig te lopen en om zich heen te kijken en te pikken. Het is dus van belang om tijdens de trek oogstresten op het land te laten liggen waardoor de vogels tijdens de trek energie kunnen op doen.

Vriendenexcursie

Op zondag 27 augustus 2023 vindt weer de jaarlijkse excursie voor de donateurs van de vriendenclub naar het Vragenderveen plaats. Ontvangst is om 9.30 uur bij Restaurant Beneman in Vragender. De excursie zal de hele ochtend in beslag nemen. Aanmelden kan tot 23 augustus 2022 via vriendenclub@vragenderveen.nl of bij Familie Boschker: 0544-372030.

Indien er wijzigingen in het programma van de excursie komen, zullen wij dit bericht op de website van het Vragenderveen zetten. Kijk daarvoor op www.vragenderveen.nl. Diegene die zich per mail hebben opgegeven zullen wij ook per mail op de hoogte stellen van eventuele wijzigingen.

GROND

Foto's: Maria Neumann

Over een kunstwerk dat Dorian Temming maakte voor de expositie GROND die in september en oktober 2022 te zien was in de Pastoor van Ars School in Lichtenvoorde. Daarvoor maakten 10 hedendaagse kunstenaars in opdracht van Kunstlokaal SAM een kunstwerk over één vierkante meter grond ergens in hun gemeente, hun geboortegrond.

Dorian Temming koos voor één vierkante meter grond in het Vragenderveen.

Haar Opa heeft daar vroeger turf gestoken om zijn huis te kunnen verwarmen. Als kind ging ze al eens op excursie naar het veen en vanuit die herinnering is ze begonnen aan dit kunstwerk. Uiteindelijk heeft ze hiervoor opnieuw een excursie gevolgd en verschillende observaties die ze daar deed komen terug in de keramieken sculpturen die ze

maakte voor de tentoonstelling GROND. Zo viel tijdens dit bezoek haar oog op de bewegwijzering in het veen. Bezoekers worden met behulp van borden, paaltjes en symbolen een bepaalde richting op gestuurd. Dorian is deze bewegwijzering gaan bestuderen en de borden gaan zien als een vormenspel. De tegels in haar werk verwijzen hier naar. In het verleden is veel veengrond omgebouwd tot landbouwgrond, momenteel worden deze stukken grond weer teruggebracht naar natuurgrond door de bovenste laag landbouwgrond te verwijderen. Dorian stelt zich voor dat deze grond als een schil van de aarde wordt geschraapt. Daarom is ze voor haar nieuwste werk ook schraapsels gaan vervaardigen uit klei. Daarnaast speelt de relatie tussen mens en natuur een grote rol in haar werk. In hoeverre moet de mens de natuur helpen om een gebied te behouden in haar originele staat? Neem bijvoorbeeld

het waterpeil in het veen. Gedurende droge periodes is er onvoldoende water in het veen, de mens zorgt ervoor dat het waterpeil op het juiste niveau blijft door een dam die om het veen is gebouwd. Maar heeft de natuur dit wel nodig? Wat gebeurt er als de mens niet zou ingrijpen? De douchekoppen in het werk van Dorian zijn een verwijzing naar dit vraagstuk.

Lentekriebels

Door Harrie Krabben

Het moet mij van het hart dat ik dit voorjaar als bijzonder heb ervaren.

Na vele jaren achter elkaar een veel te droge start zijn wij nu in een natuurlijke droom beland.

Dit geeft onze flora en fauna een boost die wij jaren niet hebben gekend. Vorig jaar zomer de laagste waterstand ooit in ons veengebied en nu alles weer op het oude peil.

Je merkt het aan alles, uit het raam van mijn woonkamer kijkend vereerde een kieviet met 4 kuikens ons met een bezoek. Het was ons opgevallen dat ze druk was met het verjagen van de kraaien.

Ook een scholekster was zeer actief en heeft ook in de buurt een nest. Een wulp nam met zijn prachtige balts gezang ons mee in zijn verlangen naar de volgende generatie.

Drommen hazen en een reegeit die zichtbaar de laatste loodjes meedorste en nu bevallen is van 2 prachtige kalveren.

Dit is toch de natuur op zijn top, en dan heb ik het nog niet over de jonge kraanvogels die in april al uit het ei zijn gekropen.

Meerdere paartjes zitten nog op het nest en zijn in blijde verwachting, doordat het veengebied nu heel nat is zijn de predatiekansen ook aanzienlijk afgenomen.

Ook de flora in ons veengebied is dankbaar bezig met een herstel, de poelen zijn weer tot de rand toe gevuld, wat weer nieuw leven geeft voor de kikkers en niet te vergeten de libellen en de kamsalamanders.

Ook de vegetatie en sommige boomsoorten snakten naar een voorjaar waar echte lentekriebels bij kwamen kijken.

Een lente waar je niet genoeg van kan krijgen, het sleurt je mee in het diepste van je bewustzijn, terugkijkend en dan denken ja daar doen wij het allemaal voor.

In Memoriam voor Herman Wassink

Op 13 april jl. overleed op 81-jarige leeftijd Herman Wassink.

Herman was lid van het bestuur van de Vriendenclub van de Stichting Marke Vragender Veen. Vanaf de oprichting op 13 mei 1997 tot september 2017 maakte Herman, meer dan twintig jaar, deel uit van het bestuur als financieel secretaris. Hij heeft deze functie naar volle tevredenheid weten te vervullen. De administratie had hij altijd stipt en

punctueel op orde. Herman ging met de tijd mee, zo digitaliseerde hij o.a. de ledenadministratie.

Bij Herman kon je altijd met je vragen terecht. Door zijn jarenlange ervaring in bestuursfuncties van diverse verenigingen was hij voor ons een vraagbaak waar we graag gebruik van maakten. Hij was een integere man met een duidelijke visie, bekeek het van meerdere kanten en kwam dan vaak met zijn advies en goede raad. Door zijn gevoel voor humor wist hij ook ogenschijnlijk zwaarwegende onderwerpen te relativiseren en zorgde hij voor een prettige sfeer in de vergaderingen. Als Herman een taak op zich nam zette hij zich daar serieus voor in en was het tijdig gereed.

Hij heeft veel voor de Vriendenclub betekend en daarvoor zijn wij hem zeer dankbaar.

Vanaf deze plaats wensen we zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen veel sterkte om het verlies te kunnen dragen.

Namens bestuur Vriendenclub Stichting Marke Vragender Veen,
Frans Dorresteyn